

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
17 iunie st. v.
29 iunie st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 24.

ANUL XXVI.
1890.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Eminescu, redactor la „Curierul de Iași”, — 1876—78.

De la 1876, când cădă guvernul conservator al dlui Catargiu, venind liberalii la putere, și în special dl G. Chițu la ministerul de instrucție, — Eminescu, care se află pe atunci revisor școlar al județelor Iași și Vaslui, fu în cea mai mare grabă înlocuit. Se știe de nouii puternici, că el făcea ôrecum parte din tagma politică a junimiștilor (prin urmare, pe atunci, și a conservatorilor), și neținându-se socotélă de meritele sale, sirguitorul și talentatul revisor și poet fu isbit chiar în existența lui zilnică. Căci Eminescu n'avea nici o altă resursă decât produsul creșterii și a penei sale.

Remăs fără nici o ocupație, în neputință de a-ș plăti cel puțin o casă și mesă regulată, el mai adesea se adăpostea pe la amicii sei binevoitori cari îi deschideau casele lor.

Câțiva membri din »Junimea« căutară să dea ceva mijloce de trai lui Eminescu, care deja de pe atunci începuse a străluci prin talentul seu. I se găsi, cu mare greu, postul de redactor-administrator și corector chiar, la fôia publicațiilor oficiale a Curței de apel din Iași, intitulată pe atunci »Curierul de Iași«, post, — de și triplu în îndatoriri, — dar plătit cu respectabila sumă de 100 lei. Abia peste câteva luni — decă nu pare-mi-se peste un an — el obțină un spor de lăfă de 50 lei, — adecă în total 150 lei.

Las altora grija de a descrie chipul cum Eminescu a putut să-și ducă viața cu niște asemenea remunerări mai mult decât modeste pentru el, — las altora să găsească de aici, séu din altă parte, pornirea curentului fatal de idei pesimiste ce l'a copleșit atât de tare prin cele din urmă momente.

Voi spune numai, că în timpul de aprôpe doi ani cât a redactat partea neoficială a »Curierului de Iași«, el a scris acolo o sumă de articole, atât literare, artistice, cât or de actualitate. Intre ele, după cum am mai arătat prin o bibliografie în »Era Nouă« din Iași, Eminescu a scris doue gingașe nuvele intitulate: »La aniversară« și »Cezara«; ambele sunt nesemnate; dar cei ce au fost în contact cu el, în stabilimentul tipografiei naționale unde se tipăria »Curierul de Iași«, mărturisesc că sânt ale lui proprii, și că numai din modestia sa nu le-a semnat; de altmintearea stilul seu încă ușor se pôte recunoșce în ele. — Un frumos articol relativ la tragica mörte a oficerului căzăcesc Cosminski (care s'a injunghiat pe peronul gării din Iași, cu privilegiul trecerii țarului pe acolo), a făcut o adâncă impresie în toți cetitorii

acelui jurnal, și încă și astăzi se păstrează amintirea acelor cuvinte căldurose cu cari Eminescu plângea sfârșitul acelu nenorocit, — ce se presupunea a fi chiar un fiu de-al țarului Alesandru II.

Mai sânt în »Curierul de Iași« mai multe critici teatrale, studii economice-politice, polemice, etc. datorite tot penei lui Eminescu.

Cel mai mare păcat al editorului volumului »Prosa și Versuri« de Eminescu, ce a apărut de curând în Iași, e că pare a nu fi avut nici cunoșcință de asemenea lucrări prețioșe ale genialului poet.

Dela 1878 Eminescu fu chemat la București, unde i se incredință redacțiunea diarului politic »Timpul.«

Ve trimet, pentru cetitorii »Familiei« mica nuvelă »La aniversară«, ce am copiat-o din »Curierul de Iași«, creșdând că ea va face și o plăcere și un serviciu tuturor celor ce se interesează de literatura noastră și în special de scrierile distinsului poet, a cărui sfârșit duios l'am plâns cu toții. — Când timpul me va îngădui, voi copii-o și pe cealaltă și ve voi trimite-o deasemenea.

N. A. Bogdan.

La aniversară.

Narațiune originală.

Se a se numia Cleopatra, ér el Gajus Iulius Caesar Octavian August. Adică ea citise un roman ș-ar fi voit să fie de douzeci și șase de ani și nu eră decăt de paispredece; el Istoria Romanilor și voia să fie de patruzeci de ani. Eră numai de opstredece și umblă la școlă. Cu tôte acestea astăzi, în ziua sfântului Ermil, el uitase pe Octavian August și așteptă felicitări de ziua lui. Tata i-a dat un ceasornic frumos, mama o besecté de toaletă, sora o păreche de păpuci, Elis nimic. Elis — adică Cleopatra, véră-sa. El se retrăsese în odaia lui, unde clasicii erau așezați pe-un scrin în religioșă regulă și neviolabilitate și se primblă cu pași mari prin casă. Eră brunet și cam poetic. Avea ochi albaștri, ceea ce vra să dică mult și eră frumos băet. Acum stătă cu mirare inaintea oglindei, se uită cu mirare în ochii lui proprii și părea că-i intrébă ceva.

»Tolla mi-a făcut-o.«

Eră o vreme, în care în urma unui roman spaniol regina de astăzi a Egiptului se numia Tolla. El se numia pe atunci Bertrand... tempi passati!

»Nimic! nimic! — și eu i-am dat de ziua ei o păpușă. Adică ce eu i-am dat! Decă n'am știut ce să-i dau! Mama mi-a spus să-i dau o păpușă. Tolla,

Tolla! — duse el rîdînd — tare-mi ești dragă. « Apoi ședî la măsă și gîndi adînc . . . asupra egalității a două hipotenuze. Luă o colă mare de hîrtie albă și scrise drept in mijloc: Regină! Te iubesc! Iscălit: Gajus Iulius Caesar Octavian August, manu propria.

Sera eră petrecere. Eră invitată și verișora Elis și — mare minune — a venit. Părinții ei au lăpădat-o acolo și s'au dus intr'alt loc, unde asemenea erau așteptați. Octavian August imperatorul o petrecea sera pîn' acasă, decă-l iertau ocupațiunile statului Roman și astăzi — îl iertau acele ocupațiuni ale statului Roman. Tôtă sera nu vorbi un cuvînt cu domnișora. Ea-și increțise sprincenele între ochi, pe cari îi ridică sub frunte, cu brațele 'ncruciate, picior peste picior ședea înderetică 'ntr'un colț, cu buzele strîns lipite. Dar pe furis se strecură câte-o rază drept in ochii lui. Eră mîniosă. De doi ani se mîniă foarte ușor și se desmîniă tot atît de ușor. Odiniora nu se mîniă de fel.

S'apropiase miezul nopței. El veni foarte serios. — Imi veți da voe domnișoră să ve petrec pîn' acasă? « Ea se uită in ochii lui și 'ncepî să rîdă. — Ce rîdi? Ce-i de ris aicea?

— Bine. Haidem!

Eră o nôpte frumoasă, lună, un ger aspru, fără pic de vînt. Ninsorea se lăsase pe garduri și zaplazi de-amîndouă părțile ulicioarei. Zăpada încărcase crengile de copaci și acoperemintele caselor. Ghețușul trosniă sub pași și el trecea cu densa de braț . . . Ea in scurteică cu guler de blană, roșie la față, ca-pușonul alb de lână îi incungiură fața, fruntea. Ea eră blondă, foarte blondă cu pîrul ca un caer de cânepă și scurteica — ori cât de grósă ar fi fost — accentuă totuși liniile unei talii fine și mlădiöse. O brósă. Rîdeau vorbind, — adică mai mult ris decît vorbă. Cine nu-și aduce aminte de tinereța sa — și fiecare a avut una — de acele hotărîri, de a fi serioși in amor, că-i pe vieță, acea defensiune in paragrate a copilei, ca să nu-i dică pe nume, să n'o tutuiască — să n'o sărute. Celelalte calea-valea, dar o guriță? cât lumea. Așă erau și ei. De vorbit despre . . . istorie, geografie și alte lucruri folositoare, da! se 'ntelege, cât vrei — dar o guriță, tu? pe nume? — niciodată!

Așă ar fi și remas — dar luna, luna!

Luna lumină fața ei albă ca laptele, cu obrații roși și pîrul ei blond, foarte blond, care incungiură cu lucș și finețe o față plină și rîdătoare. Pe când el peroră o temă de astronomie — indiferentă atît lui cât și ei — adecă pe când se necăjiau unul pe altul, ea se uită la el fără să-l asculte; i-ar fi sărit in gât, l'ar fi sărutat de o mie de ori — așă numără ea cel puțin decă — decă s'ar fi cădut.

— Ah! că prostu-i, gîndi ea — nu pôte vorbi și el de altceva, ađi cel puțin — adause uitându-se timid in sus la el. Ce frumosu-i ș-așă când spune prostii, imi place ș-așă — gîndi tot ea. Apoi nu mai gîndi nimic, séu Dumneđu șcie ce — destul că, după ce tăcu mult fără s'asculte, duse cam intins și cam cași-când n'ar fi băgat de sémă:

— Tu Ermil, — și speriată de ceea ce spusese, nu mai duse nimic. Fața ei eră roșie de rușine.

El stătî pe loc, îi strinse mîna și duse incet: Mai đi odată!

— Nu.

— Nu? Me supăr . . . s'o șcii!

— Tu . . . repetă ea incet, cu ochii pe jumătate inchisi, cu glas tremurător.

Eră un tu singuratic, fără de a fi pus in legătură, cu vr'o frasă — și cu tôte acestea ce tu? Din gura ei venise mai intîi.

Vorbiră mai departe — de astadată mai intim

— nu despre amor; inse totuși despre lucru serios — despre căsătorie, cum ea fondéză statele, care-i origina căsătoriei la Indieni, tot lucruri adînci.

Fiecare tu eră controversat. Când își propuneau să-și dică tu, muriau de rușine și-și diceau serios, după lungi lupte sufletești: »dumniata«; când stabiliau diplomaticește să-și dică dta — atunci tu — tu din greșelă și ér din greșelă ș-așă mai departe.

In fine ajunse la portița.

— Elis! tu — nu șcii cât te iubesc — nici poți șcii, căci — căci nu ai inimă.

— Pe nume și tu? Veđi, — gîndi ea, dar nu duse nimic . . .

— De când te-am vëđut, de când șcii tu — căci tu șcii că eu te iubesc și totdeuna această recelă, când ești singură cu mine. Totdeuna me silești să vorbesc niște lucruri pe cari nici nu le ascuți . . . Ești rea la inimă, Elis!

— Domnule! duse ea stăpînindu-se și stînd băț inaintea lui. — Vrei să me 'nveți cum trebuie să me port?

— Și cu tôte astea — duse el incet și dureros — luna 'nfrumusețéză lumea pentru amorul nostru. « Ea se uită sus și ochii ei umeđi de dulci lacrimi străluciau in lună. El îi cuprinsese talia și se uitau amîndoi — nu gîndiau nimic. Eră ceva atît de dureros, atît de fericit in față, in tot sufletul lor, — ai fi ris ș-ai fi plîns, decă i-ai fi vëđut astfel.

In fine incepură a rîde — doi copii — rîdeau cu lacrămile 'n ochi. Și eră atît de argintos risul ei și gurița atît de frumoasă — i-ai fi bëut apa din gură.

— Domnule, duse ea de-odată c'o serioșitate mare — astăzi ne-am permis o mulțime de lucruri foarte nepermise — numai astăzi, și-mi pare reu . . . că trebuie să . . . să . . .

— Ei să . . . ? Ér această mină de povățuitor . . . Eu nu sînt copil, Elis . . . să șcii tu că nu sînt . . . Ecă, de exemplu . . .

— De exemplu . . . ?

— Nu te voi mai strînge de mîna, nu ți-oi mai spune pe nume de-ađi nainte.

— O! gîndi ea in sine cu părere de reu, dar ce are să dică. Ședură pe banca de pîtră de lângă portița . . . Ea-i întorse spatele și-și mușcă unghiile . . . el se uită in omët. Prost lucru!

Ar fi putut sta multă vreme așă. Nu șcii . . . in sfêrșit — ei — insfêrșit . . . dumneaei a fost aceea care — așă incet — c'un pic de mînie și nu pré;

— Ermil!

— Aud!

— Eu să-ți spun drept, și să nu đici că nu ț-am spus-o . . . dar . . . eu nu te mai iubesc de fel . . . Și tu mi-ai spus-o ađi, că eu nu te iubesc. Așă! « Ea-și puse ceva in cap ađi: o idee . . . și acesta eră modul, cu care căută preceșt de certă — și aceste certe, șciea ea cum se sfêrșesc ore?

— Da! Nu me iubești . . . repet-o, spune-o . . . te cred, fiind că tu nu m'ai iubit nici-odată, duse el cu amărăciune. Negri vor trece anii mei . . . In tôte chipurile voi căută să te uit. Tu ai o inimă de marmură . . . Nici zimbiri, nici lacrimi, nici rugăciuni, nici îndereticie n'o inmoe.

— Lasă, lasă, gîndi ea și zimbî cu mîndrie, că pôte fi atît de aspră.

— Eu ț-am spus-o, domnul meu, de atâtea-ori, că numai amiciția adevărată pôte să fie legătura dintre noi. Ce cei mai mult? . . . Ce vrei dela mine? adăugă repede.

— Ce vreu? — duse el c'o tristă blăndeță — ce vreu? Dar nu veđi tu cum sufăr? Spune-mi numai că me iubești — spune-o! dar nu cu doue întelesuri, nu ca atunci la bal . . . drept! spune!

— Da! dişe ea fôrte rece, — dta şcii, cã eu te iubesc, sigur. Da.

— O, astã recelã! Tu me omori, Elis! — Vorbeşte-mi, dişe el rugãtor, cum şcii tu câte-odatã sã vorbeşti, c'o blãndeţã uimitore, c'o dulcెţã de sorã, — de iubitã.

— Bine, bine! Şcii eu!

— Ce şcii tu? Ètã cã nu me mai supër... îţi vorbesc blãnd. Îmi dai mâna ta? Aşã. Spune.

— Veţi tu Ermil? dişe ea c'o serioşitate copi-lãrעcã şi tristã, — tu creði... tu creði cã eu am apã în vine... cã eu nu te iubesc? Dar sã-ţi spun ţie... eu nu sũnt asprã... Ce ai dişe tu decã... dar te rog sã nu spui nimëru... decã... dar deũ sã nu spui...

— Ce?

— Veţi tu, formal te-am oprit... am fãgãdu-inţa ta, cã nu me vei sãrutã niciodatã. Aşã-i?

— Aşã!

— Ca sã nu mai diçi, cã eu nu te iubesc — dişe supëratã — ci sã diçi cã eu te iubesc — repetã c'o ruşinõsã graţie... astãdi... astãdi... «Îşi simţi cuprinsã talia, inchise ochii, lãsã capul pe umëru lui şi erã aprõpe sã morã.

— O! te iubesc... n'ai şciut niciodatã cãt te iubesc... «Glasul ei erã dulce, slab, plin de lacrimi, sfintit de cea dintei sãrutare.

— Tu eşti un ânger... indërëtnic... dar un ânger...

Surisul obraznic, ochiul curios, cochetãria veselã se 'ntorc pe rënd dup'acea sãrutare... chiar liniştea. Ea-şi ţinea braţul dupã gâtul lui.

— Me duc... şi tu eşti un mãgar.

— Las sã fiu... Nu te duce...

— Trebuie... tu! Aşã-i cã tu nu vei uitã niciodatã acestã nõpte, — dişe încet, aşã de încet şi totuşi aşã de clar.

— Ah! niciodatã.

— Şi acuma... am sã-ţi aduc ceva din casã... Un dar de diua ta... Aşã-i?..

Ea intrã iute. se 'ntõrşe, şi-i aduse o cutie mare... Ei o scãparã jos, dar nu fãcea nimic... erã ânc'o sãrutare.

Gajus Iulius Caesar Octavian August se duse acasã. Se aşedã dinaintea focului şi-şi dişe zimbind: »Tu eşti un mãgar!«

Deschise cutia. Deasupra erã un desemn. El erã... lãsãt intr'un jeţ; o femeie... ea, de dinapoia jeţului îi ţinea ochii cu mânilor. El îşi ridicã ochii s'o vedã... şi un moment i se părũ c'o vede. Dar unde sã fi fost? Dar ce mai erã în cutie? Pãpuşile ce i le dãduse de diua ei de doi ani dearëndul. Pe fruntea celei dintei erã: »Bertrand e un mãgar«, pe fruntea celei de a doua: »Gajus nu-şi are minţile tõe.« Apoi mai erã ceva. O micã carte de notiţii... impresii din romane, din poesii scrise în fiecare di, şi la sfërşitul fiecãrei notiţe, ca o incheiere, ca o cugetare asupra adormirei: »Ermil, te iubesc!«

M. Eminescu.

Cum e duduca mea.

Si in haosul uitării ori cum ôrele alege,
Ea din ce în ce mai draga ti-ar cade pe di ce merge

Eminescu.

Si-i cu inima deschisã şi e smed'a mea duduca,
Èr mãndreţã-i n'õ socõte judecata nimerue...
În obrajii plini şi rumeni, cu arcatele sprincene,
Veţi aidoma icõna vechii dişe consinzene.

Decã ôstea de luceferi scãnteieazã 'n bolta plinã,
Jos la põlele-i albastre ea-i un ânger de luminã,
Cã te 'ntuneci de vederea-i ingenatã, numa 'n parã,
Ca smarãndul verde-al mãrii şi ca lacrima de clarã.

Pe clavir primblãndu-şi mâna viorie 'n umbrã surã,
Nici un sunet n'ai pricepe fãrã gingaşa-i fãpturã;
Şi grãdina de 'nfloriţii vlastãri, cãt ar fi de plinã,
Fãrã gingaşa ei faţã ca o flõre de verbinã.

Cupidon şi-l scapã arcul, meşter nu mai e şi tefër,
Nu mai e stãpãn pe tolbã lãng'asã mãreţ lucifer,
Vëcuri se scurtëzã 'n clipe, clipe 'n vëcuri se lungesc,
Dupã placul uitãturei demonului femeesc.

O! aşã-i, nu ai ce dişe, numai ei i se cuvine,
Dar cuvënt nu mai incãpe, cã de ris o sã leşine,
Cãnd o sã privëscã roşã, palidele-aceste şire,
Urmãrindu-le cu mâna delicatã şi subţire.

Dar se põte sã o ardã şi se põte sã remãnã
Cu o mãnã pe hãrtie şi la inimã c'o mãnã,
Ca 'n deapururi biruitã, para dragostei sã mãie
Pe copila 'ncremenitã la iubirea cea dinteie.

C. V. Botez.

Bogdan I sêu Intemeerea Moldovei.

— Tragedie in versuri, in cinci acte. —

(Urmare.)

Bogdan.

Atunci, fii bun şi-mi spune, de rõba-ţi s'a schimbat?
Cã eri, deũ! n'avea poftã nici-cum de mãritat!..

Zemir.

Sã-mi stea 'npoţrivã mie, au s'ar putë? gãndeşce!
Or cã 'n zãdar pe capu-mi âst coil mai strãlucëşce,
Şi 'ntrãga tãtarime supusã-mi e 'nzãdar?
Me tem eu ôre 'n lume de-un împërat mãcar?
Ce n'am?... ce-mi mai lipşesce? — Cum sã nu me iubescã?
Cum harurilor mele ea sã se 'mpoţrivëscã?!..

Bogdan.

Ferice eşti, Zemire, de creði cã isbuteşci —
Prin aste-a tale haruri iubiri sã dobãndeşci!
Iubirea-i o cetate cu põtã ferecatã
În care, cu puterea nu põte sã strãbatã
Nici om, nici chiar un vultur!... Şi cine nu-i chemat,
La põtã multã vreme aştëptã bosumflat!..

Zemir.

Am vraje scumpe, tainici, ce pot sã me ajute.

Bogdan.

Şi vrãjile adesea nu-ţi fac tocmai pe vrute!

Zemir.

Vedë-vei tu aievea de-i dreptul tot ce-ţi spun.

Bogdan.

E de vedũt minuneã! — deci, intr'un noroc bun!..
(S'aud cornuri şi urãri prelungite ale tatarilor.)

Zemir.

E medã-qi; sosit-a deci vremea aştëptatã.
Me duc sã-mi iau mirësa.

(Ese în drépta; mulţime de tatarî intru.)

Scena III.

Ursan, Bogdan, curtenii români, tatarii.

Bogdan.

N'aş fi creşut vr'odată,
Ca rôba să se schimbe aşă de repezior! . .
Dar ce vraţi? aşă-i lumea, — ş-ades norocu-i chior!
— Să ne oprim o clipă, copii, l'a lui poftire,
Şi să-i urăm cu toţii o dulce insoţire.
Spre séră inse, grabnic porni-vom, ca in sbor,
Să trecem peste nôpte şiragul munţilor, —
Şi propăşind cu bine in vechiul Maramureş, —
Ne-om indreptă, pe urmă, in jos pe riul Mureş,
Spre-a 'ntimpină pe Molda, ursita-mi ce-o aştept.
— S'o vëd, s'aud eu glasu-i — şi să mi-o string la pept!
Că Ńeu! inima-mi bate c'o furie nebună —
Ş-un tainic glas in mine par c'ar voi să-mi spună,
Că dënsa me doreşce, me chëmă, — şi că eu
Făcui reu neeşindu-i de mult in drumul seu!

Scena IV.

Zemir, Bogdan, Ursan, curtenii, tatarii.

Zemir.

Ah! . . dar de astadată nu mai e inşelare!
Nu-i vis! . . Cer şi prăpăstii! . . e adevër, — şi-mi pare
Că iadurile 'n peptu-mi se sbat ingrozitor!
O astfel de vëndare! . . Peire tuturor! . .
La mörte toţi din giuru-mi — foc, sabie şi ţepe —
Ca ori ce trup in viëtă, să-l ardă, să-l inşepe!
Furatu-mi-au din palme odorul nestimat,
Ucis-au al meu suflet — mărirea ce-am visat!
— Aduceţi-mi ici hoţul să-l sfăşiu numa 'n unghii
Şi 'n inima-i cânescă de mii de-ori să-l injunghiu!
Să sorb, in setea-mi mare, tot sângele-i de lup, —
Cu 'ntreg pământu-acesta eu gätul să-i astup . . .
Aduceţi-l aicea! . . In gônă să pornescă,
Cu mic cu mare, 'ntreğa suflare tătărăscă, —
Cutriere toţi munţii, străbată văile, —
Şi arborii să-i ardă, — sece përeile, —
Pe rôba-mi să găsescă! — Negrilă! n'auđi ôre?
— Negrilă! . . Nu-i aicea? — Tu, fiară vëndëtore,
In paza ta o dasem . . . Cu viëtă-ţi vei plătii! . .
Ca pe-un painjen spurcat sub talpa-mi te-oi turtii.
— Ah! . . gätu-mi se astupă . . . vederea imi slă-
beşce . . .

Tot tremur . . . Ah! . .

(Cade.)

Bogdan, (alergând la el.)

Imi pare că viëtă-i se sfërşesce!
Să-l ajutăm cu toţii! . .

(Toţi îl incungiră şi incerc a-l ajutoră.)

Zemir, (tresărind din amete-la-i.)

Hei! Cine sünţeti voi?! . .
Tatarii, ori urşi de codru? . . 'Napoi de-acii! 'napoi!
— Voi nunta-mi să se facă intr'o tăcere-adăncă, —
Cu doue facile-aprinse, pe-un vërf de 'naltă stăncă,
Şi idolii la mësă să mi-i poftesc pe rënd . . .
Mirësa mea iubită s'o vëd din tidva-mi bënd . . .
Şi stelele să-mi jöce un joc abraş, năprasnic . . .
Şi lună să inghită un gras bursuc obraznic . . .
— Aşă! tot inainte! . . Aşteptă să te-ajung!
Cu suliţa-mi viteză, eu tot să te impung . . .
Aşteptă robo! . . età . . me età! . . vin cu tine . . .
Să nu tugi de iubitu-ţi . . . Ha-ha! . . te ţine bine! . . .
(Punënd mâna pe-o suliţă din trofee, alergă cu
ea inafară; tatarii îl urmëzä.)

Scena V.

Ursan, Bogdan, curtenii români.

Bogdan.

Ei! dar la mände lucruri noi ađi am fost poştii!
O nuntä de-al de-aceste arareori găsiţi . . .
Şi mai đicea emirul cumcă se 'ncrede tare
In vrăjile-i, in faţa şi 'n firea lui cea mare!
— Cu dracul şi femeia să nu-ţi pui banu 'n joc —
Afară de n'ai gustul să-l prăpădeşci pe loc!
— Copii, de-a nôstră cale să ne căutăm de-acuma,
Că vremea se 'ntărdie, — şi nunta, bat-o bruma!
Curënd nu s'a mai face! Hai!

Ursan.

Pe stëlpu-acest scris este . . . Dömne! uite-acii, —

Bogdan.

Ce?

Ursan.

Vinä şi-i ceti, —
Că nu 'nşeleg eu singur ce este, şi cum ôre
Aci sünţ scrise vorbe aşă de 'ngrozitóre . . .

Bogdan, (cetind.)

E scriere latină; deci haide s'o cetim:
»Eu Molda, fiica lui Asan,
»Mirësa prinţului Bogdan . . .
Ei ce? — ce-o fi şi asta . . .

Ursan.

Sfërşesce.

Bogdan.

Să sfërşim:

»Aci robită de Zemir,
»Curmai al viëtëi mele fir.«

Ah! . . .

(Se clătină; toţi alerg să-l sprigine.)

Ursan.

Dömne, — ai putere!

Bogdan.

Cerescă indurare!
Nebun sünţ eu? . . Orbit-am?

Ursan.

Grozavă intëmplare!

Bogdan.

Eu nu mai vëd nimica . . . Cetiţi voi anc'odat'
Şi spuneţi-mi: Cetit-am eu drept?

Ursan.

Adevërat!

E scris . . . cu sânge par că . . .

Bogdan.

Cum s'or fi scris aceste eni . . . cu poţi tu a-mi đice
»Aci robită de Zemir, curmai al viëtëi mele fir.«

Ursan.

Eu singur nu-mi dau sëmă.

Bogdan.

Pe Păuneđeul drept!

VENÂTÔRE DE ANTILOPE.

Sunt om ... bărbat sunt! — totuș simt inima in piept
Bătend cu-așă tãrie ... c'o furie nebunã ...
Și 'n creeru-mi, simt erã, tot sângele-mi s'adunã ...
— Spuneți-mi decã rãba, ce-acì s'a fost adus,
V'a fost ea cunoscutã — or numele v'a spus?

Ursan.

Noi ... n'am vëdut-o nimeni.

Bogdan.

Eu totuș am vëdut-o!

In față-mi mult ea stat-a ...

Ursan.

Și cum n'ai cunoscut-o?

Bogdan.

Și cum să-mi vie 'n minte că rãba ... erã ea ...
Erã chiar Molda ênsași ... erã mirésã mea!
Și eu bët, orb, nebun chiar, — nici me gândiam la

dênsa,
Când plânsul, desnãdejdea, sbucniau cumplit intr'ênsã!
Și cum, și unde ôre acum s'a mistuit? ...
Trãeșce? mai trãeșce? fugit-a? ... a pierit?! ..

(Va urmã.)

N. A. Bogdan.

Istoria districtelor românești in Bãnatul timișan.

VIII.

(Urmare.)

George Viția la 1465 se deoblegã in antea districtualilor, cã decã va primi posesiunile ocupate de turci, va da din ele a patra parte fetei sale Mãrgiata pe care a mãritat-o fãrã zestre dupã Nicolae Fiat, care a luat-o fãrã zestre.

Sã vedem un cas, din care vom constatã, cã cum se executau decisiunile lor. Din lãsãmântul Gerliștilor pretindeau parte Anna Fiat și Franciscus Morcina; și anume din domeniile pãrințești situate in distr. Meediei, cari erau Mehadica, Teregova, Cebniac, și din distr. Almașului, Perho, Pripileț și Rudaria, și pentru punerea in posesiune a fost esmis doi esecutori, Bona Voda și Martin Bratovan la 1566, dar George Ombozi, — dupã usul vechiu roman, — s'a impotrivit a estradã in modul acesta posesiunile respectivilor eređi.

Cristina, fiica lui Nicolae Bizerea, la 1500 se plãnge in antea banilor severinani, cã dênsa nu a luat nici o zestre dela pãrinții ei, nici la cununie, nici dupã mórtea pãrinților ei, și prin urmare din lãsãmântul pãrințesc nu a fost escontentatã. Și de și proprietãțile pãrințești deja se aflã in proprietatea lui George Gaman, dênsa dupã juxta aprobatam valachicalum, pretinde partea ei, din domeniile Bizerea, Plesa, Vercerova, Rafna Glimboca, Mel, Slatina, Mihailenț, Dolnașița, Ternova, Bratova din distr. Caransebeșului. George Gaman recunoscând pretensiunea Cristinei i-a dat 60 galbeni.

Familia Ciula, fãcând pretensiune asupra posesiunilor: Ohaba și Glimboca. George Racoți princ. Trans. la 1655 dispue a se investigã cauza. In acêsta afacere apoi au fost ascultați urmãtorii martori: Matei Românul, Mihuț Crãțian, Mihuța Petru, Pêrvul

Stãnilã, Gruia Novac¹, Ion Cureut, Nicolae Bucur, Comeanul Lupul, Hațegan Frãțilã, Suptire Ion, etc. Aceștia depunënd jurãmântul: cã familia Ciuleșcilor in Ohaba și Glimboca nu au poses avere, numai Gãmãneșcii.

IX.

Despre limitele și conținutul teritorial al districtelor este cu greu a constatã adevêrul. Inse din unele acte regale și județiale se pôte vedè, cã aceste districte erau separate unu de altu și-și posedeau propria lor istoriã și autonomie mai pãnã in seculul XVI.

I. Caransebeș. Acest district este cel mai vechiu și cu cea mai multã istorie, pentru cã acì se observã a fi fost concentratã tãtã aristocrația romãnã. Acì reședeau Bani Severinului. Orașul avea o frecvențã de comerciu cu diferite articde de trebuință (ce-reale, pei, bumbac, vite și industriale.) Mãestria ancã a fost in desvoltare. Acest district mai avusese și acel avantajiu, cã el purtã menirea de conducãtor; in Caransebeș se țineau adunãrile universității tuturor districtelor de cãteori erã trebuință sêu cã erau in primejduire interesele romãne. Acì erã postatã armata teritorialã și massa nobililor, cari conduceau destinele.

Acêsta desvoltare de lucruri de o naturã purã naționalã, nu ș-a putut luã ființa din aer, grabnic in vëcul 13. și 14., precum afirmã istoricii maghiari; ci a trebuit, ca o atare desvoltare innaintatã sã se desvãlte cu mult mai inainte de un nãm nu pribegit, ci cu fala lui naționalã, precum numai romãnul a putut avè. Caransebeșul, ca oraș și municipiu, a trebuit cu puține variațiuni, — sã fi fost in contact cu istoria descãlecãrei. Rețelele cari au trãversat (Zapa -- Bistra, Timiș) ne dovedesc pãn' la claritate presupunerea, cã el, ca district și oraș, a fost un emporiu, unde s'a adãpostit fala și bãrbãția romãnescã din Bãnatul timișan.²

Locuința Banilor in Caransebeș este veditã prin acte regale, prin ênsași administrarea lor, așã la 1290, Ladislau regele Ung. face donațiuni de predii Banului Mihai și fiilor lui, care Mihai se obêrșia din nãmul lui Coloian, și pe acelea vremuri castelan in cetatea Caransebeș erã Ubul.

Carol Robert, dupã nefericita lui expediție contra lui Mihai Basarab, s'a adãpostit in Timișóra, de unde prin decret regal, denumeșce pe un Petru de Ban al Caransebeșului.

Caransebeșul ca fortãrètã ancã își avea comunitãțile de serviciu, atari erau Maciova și Dobregoste, pe cari la 1394 reg. Sigismund le-a absolvat dela acest serviciu, și le-a donat, pentru merite, lui Mihai Matnic.

(Va urmã.)

V. Grozescu.

¹ Baba Novac, cel mai valoros și indrezeț beliduce alui Mihaiu eroul, a fost bãnãțan nãscut in Porcea, comunã situatã in districtul Meediei.

² Cumcã se aflau familii vechi și de obêrșie romanã (latinã), se pôte aflã și la His. Ioannes Cinnamus Lib. I., unde intre altele ãice: Dupã ce ințelesese reg. Stefan, cã Bizantinii se infãrese in Branisova, își propusesã trãcã Danubiul cu grãbire și sã atace pe Bizantini fãrã veste ... Erã atunci la Unguri o muiere de națiune latinã, care intreaca pe celelalte cu averile și cu nobilimea, acêsta prin niște trimiși ai densesi descoperi împãratului planul Ungurilor etc. — Așã darã pe timpul reg. Stefan, erau nobili de mare insemnãtate chiar și pe la Curtea regilor unguri.

JUBILEUL „FAMILIEI.“

Din mulțimea de scrieri, scrisori și depeșe, ce primirăm din incidentul jubileului „Familiei“, mai publicăm următoarele :

Profesorul Țarca.

— Schiță. —

De nu mi-ar fi fost dat să cunosc și eu profesori de limbile clasice, nu m'aș impreteni cu vorba latinului: *Quem dii odere...*!

Și profesorul poreclit de școlarii români Țarcă încă era destinat de sorte să indeletnicască mințile și inimile inreutățite ale elevilor cu vasta și bogata literatură elină și să le impestrițeze noțiunile cu vorbe late, după a căror trupină orbecă până în timpurile cele mai primitive ale limbisticii.

Ca toți profesorii de soiul seu, așa și el era pătuns, pré pătuns de farmecul acestei limbi, încât apucat des de vultorele ei fermecătoare, s'aventă vulturește în graiul Țeilor olimpici, se desfăta cu mulțămire în eleganța graiului lor și când necesitățile pământești reclamau prezența lui, și-i spulberau fabuloasele-i inchipuiri, se simția mic, atât de mic, încât își blăstema sorțea, căci nu s'a putut naște la mijlocul respantiilor Olimpului, n'a fost legănat în pôlele lui și n'a trăit în lumea visurilor sale fericite.

Dar tocmai acele vultori, ce-l cuprindeau așa de des în avântul seu îndrăsneț, îi lăseseră moștenire un fenomen psihic nenorocit, și omenii vorbeau, că-i lipsesce o dogă.

Lumea îi rea, ea vorbește multe, și ce n'ar fi să vorbească, căci profesorului Țarcă, decă îi lipsia în adevăr ceva, era clasicitatea.

Întregă alcătuirea ființei sale pământene nu era compusă din o singură trăsătură clasică. Era o iasmă, de care pare că natura inadins ingrigise, ca să nuse invrednicescă de timpurile dulci ale domniei Țeilor olimpici, ci-l păstră anumit drept și p'al timpurilor noastre: O figură ca de cără, mai mult mică, schinjos, cu un cap golaș, tuțuiat, ingust, te cuprindea mirarea, cum pot odihni în acel lăcaș sălășluite una peste alta rădăcinile și trupinele verbelor cu a căror ramuri umplea adeseori tabla cea mare de câte trei ori. Ochii mai mult roșii, tăeți adânci, abia se mișcau afundți și adumbriți de câteva fire de gene și sprâncene și ajutați în misiunea lor de o păreche de ochelari, cari pururea îi călăriau nasul turtit și erau priponiți după urechile, cari ar fi dispus în tot momentul pe satiricul Esop să creeze o fabulă.

Singura mângăere, prin care își manifestă bucuria lăuntrică erau vr'o trei fire aspre de musteță și câteva fire în barba pițigoiată, ce le desfăta cu vărful degetelor, căci celalalt păr, după un morb nefericit, îi cădușe, scaldându-se în apa dela Rotbav, care se vede, că avea mai mare putere vindecătoare ca lacul Silvamului din scriptură.

De insurat se insurase de tinăr, căci își avé principiul: că din insuratul de tinăr, omul pôte avé sprigin la bătrânețe și-și pôte mângăia anii albiți ai vârstei sale, desfătându-se în fericirea și tigna copiilor sei.

De aceea de sorțea copiilor lăsave să ingrigescă ca de ochii din cap cocóna Țarca, care de altfel era chip și asemănare bărbatului ei. Durere numai că peste actul căsătoriei se coborise imbelșugat binecu-

vântare de sus, încât numărul oruncilor se immulțise mai tare decât al blagoslovitei Raveca, — erăș un fenomen caracteristic în căsnicia profesorilor clasici, — încât cocóna Țarcă, în considerarea pungei mărginite și a finanțelor sdrcucinate ale bărbatului ei, trebuia să impace cincispredece guri mai mult cu lapte și numai la praznice mari mai găsi ai și altfel de mănăcări pe nemernica mėsă a profesorului Țarcă.

Trecuseră doi ani, decând cucóna Țarca adause la cincispredece guri încă doue gemene și vasele din casă nu mai ajungeau unde să pună laptele.

— Ascultă bărbate, Țise la cină ingrigiată cocóna Țarcă, diminetă când vei merge la școlă, dă prin tēg și cumpără un răvar pentru lapte.

Coconul află temeinică motivele nevastei sale și tot așa de temeinică și pricina, ce o impededă pe cocóna să-și vedă singură de economía casei. Diminetă potrivu un răvarel mai mărișor încă pentru doue guri, îl tocni bine sub tocitul seu frac, cu care în tinerețe umblă de-a fală și pleca la lucrul seu de predilecțiune: la predarea limbei eline...

Așa se povestește, că rusniacii ar fi rei la inimă, dar câte nu povestesc și despre alte popóre și vorba e: nici o pădure fără uscătură.

Ciureschi era un student rusniac, care colindase pe la multe gimnasii, de unde își luă catafrusele și ajunse pe clasa a șeptea gimnasială tocmai în Sighet. La acel gimnasiu era pe vremea aceea o adunătură de omeni de diferite limbi, nu se șcie ce-i adimnise, dar unitatea în simțeminte era manifestată prin un jașcău mare cu țurțurii atērnați și o pipă patriotică a cărei țeve se înaltă ca un cap măntru de lebedă din buzunarul de sus al fiecărui student.

Și Ciureschi avea deosebită plăcere să pērdă cumpetul profesorului Țarcă, tocmai când acesta era mai infocat în predarea prelegerilor, dela cari de altfel puțină semēntă cădea în pământ bun.

În momentul, când profesorul intră pe ușă cu o față seriosă, în capul lui Ciureschi se și concepū planul de a află tainicul profesorului acum sub roc:

— Voesc să răspund eu ađi, dle profesor!

Și profesorul măgulit de atăta interes chiar din partea lui Ciureschi, atingea cu mare evlavie vărful firelor de musteță între degete și cu o voce triumfătoare îl provocă după notiț.

Ciureschi nu se ingrigise inse nici de sufler bun, precum îi era năravul și nici nu-și potrivu făimósa »pușcă« în Sofocle, ci pași resoluit în mijlocul salei.

Tabloul a fost tragicomic. Al doilea cuvēt *zai*, scóse pe profesor din fire. Ciureschi ținea cu îndērētnicē, că e verb în avristul al doilea și cu o nai- vitate falsă, căută după rădēcina lui, ér profesorul necăjit foc strigă să se așede în bancă, potcovindu-i o terțiă grosă în notiț. Ciureschi inse insistă să-l asculte și să nu-i facă nedreptate, dar insistarea lui ațită și mai mult spiritul inferbintat al profesorului, el uitase de sine, uitase de răvarel și incepū a se rățoi pe catedră, despiciând amenințator aerul cu mănile. Dar moment nenorocit. Ultimul bumb, care mai ținea incheiat fracul tocit, ne mai putēnd suportă atăta neastēmpēr, se rostogoli jos și cu el deodată răvarel din care nu mai remase decât triste hărburi.

Un hohot isbucni în sala de prelegere și elevii săriră peste bănci să adune în hărție tristele remășițe. Profesorul Țarcă, verde de furios ce era, pune mâna pe pālăria invecchită și 'nainte de a plecā rostește câteva vorbe satanice de blăstēm...

Trecuseră vr'o trei sēptēmăni, decând profesorul Țarcă nu mai călcase pragul școlēi, când d'odată se răspāndesce între școlari svonul, că Țarcă s'a reinsă- nētoșat și vine la școlă să clasifice.

Mai palid ca mórtea, Țarcă, spriginindu-se pe băț, urcă treptele catedrei și scóte făimosul notiț. In sală domniá o smerenie și o liniște de se aúdiea musca sburând. Trei școlari sânt in agonia răspunsului, când deodată se aud o mulțime de sunete discordante. Școlarii inholbară ochii, ér profesorul spăimântat începú a se neliniști lăuntric, făr' a avé curagiul să întrebe de pricina fenomenului. Áncă câteva momente și o a doua durduitură de tonuri prelungite.

-- Ce e, întrebă profesorul ametit ?

Cu multă umilință și seriozitate se ridică vătavul școlei și răspunse, că de când dl profesor a blăstemat școla, nu e lucru bun. Profesorul deveni mai neliniștit, îl apucă ametele lăuntrice și notițelul îi tremură in mână ca varga.

— Ómenii vorbesc, că ar fi vėđut chiar duchuri necurate pe aici, adause vătavul clasei și vorbele acestea au fost însoțite de o altă huruitură de tonuri, un duch, nu in chip de porumb, ci in formă de țarcă mare apărú ca din bun senin in clasă și sbură sêlbatic dintr'un unghiu intr'altul, ér catedra de sub profesorul Țarcă începú să se miște de sine.

Erá studiul ultim. Pe profesorul Țarcă îl cuprinséră rėcorile friceii, el amuțise cu totul și dete semn școlarilor să-l spriginescă și să-l însoțescă până părăseșce locașul. Școlarii buimăciți, cu pėrul vulvoi, alergară in ajutorul lui și ispitindu-l cu fătărie, îl însoțiră până in cancelăria profesorilor.

Ciureschi avuse timp destul să slobódă țarca din clasă, să scótă pe un preten al seu de sub catedră și să desfacă stóra cu care sciuse așa de bine să se servescă de harmonicul, ce erá in sala de învățământ.

La trei ȓile, după acésta scenă. sala școlei s'a sfințit prin preoți. Profesorul Țarcă își perduse conșciința, îl părăsiră puterile și acasă a fost transportat in trăsura, la care se inhamară ęnșiși studentii. El căpėta friguri de nópte, aiuriá in pustiu și la o sėptemână Ciureschi purtá cu nepăsare stėgul in do-liu al gimnasiului, profesorul Țarcă, póte se desfėta printre ȓei olimpici, de al căror graiu fermecător erá pėtruns, pré pėtruns!

Sibiú, 30 maiu, 1890.

Ioan Broju.

Din credința mea.

Pre creștetul Carpaților, martori atător întemplări crâncene decând pământul își urmază rostogoliturile, un sóre bogat, dulce la privire, trimiterea înteele raze ale dimineții. Pretutindenea băjbăia un glas asurđitor, monoton, asemenea unui murmur lin, drept semn că firea se mântuise din intunerecul nopții.

Pe tot firicelul de erbă strălucia un picure de rouă, tăinuind unul fiecare o lume intrégă in oglinda sa. Ér in vėzduh un petec, un singur petec de nor, se rėsflătă cu albastrul cerului, și-acela vrăjit de farmecul razelor se strecurá pe nesimțite din vederea ochiului.

Liniște pe pământ, liniște 'n vėzduh.

Erá vremea atunci, când o clipă intindea un véc de dulcėtă . . .

Pe cóstele dela miédăđi, in luciul sórelui, o poiană se deschide. Giur impregiur arbori, bėtráni ca vremea, își imbină crengile puternice, adăpostind in sínul lor o veche colibióră.

In préjma colibeii un bėtrán, gárbov ca lumea,

ce pãrea mai mult o umbră, un geniu uitat pe pământ, privia mulțimea muncitorilor ce brăzdau in ogorul fiilor sei, pe intinsul câmpiei dela pólele muntilor. Și-i privia lung, de tot lung, cu géna udată 'n lacrimă, dar binecuvėntá munca lor, căci de nu toți, dar doi dintre frați deteră mâna și intemeiară la piciorul muntelui, după obiceiul strămoșesc, o moșie largă, mánósă și puternică, încát însuflau gróză și respect in giur de ei.

Alți trei, frați de același sânge, trăiau áncă in desbinare. Duhul înțelegerei lipsiá dintre ei.

Dușmanul neobservat, prin țevi măestrite suflá spuza in jăratecul veteii lor, și le turburá liniștea casei. Ei, orbiți de viclesugul străin, nu căutau drėpta cauză a neliniștei, ci se sbuciumau între ei, ba adese-ori vėrsau sânge nevinovat in hotarul vrăjmașului. Acésta slăbiá puterile lor, și geniuul străbun nu putea să-o privescă fără un suspin de jale.

Dar nu dispăruse cea din urmă rază de mântuință. O legătură, sfântă legătură, mai remase. Graiul dulce îi ținea árcă strins uniți. Acesta îl apėrau in nădejdea viitorului ce geniuul străbun le prorocise. In astă convingere, stăruiau a urmări, ca să se ingrădescă cu zid de tãrie. Și plinirea vremii simțiau că se apropie, căci a Domnului lege nu ingădue smintelá.

Sibiú, 5 maiu, 1890.

Dr. Vasile Bologa.

R ę s u n e t

la jubileul »Familiei.«

(In versuri elegiaci.)

Bravi coloni Traianiđi ți-au dai țse nașcere lângă Dunăre, chiar sub Aquinc, rece pământ de Panoni;
Dar fiii Daciei vechi, cu a lor căldură de inimi
Te-au rechiemat, și veniși undele Tisii trecėnd;
Te-ai așeđat in marginea ei, drept pază latină,
Sus purtând stėgul național nepėtat.
Căt va trăi poporu român din Tisá la Mare,
Îți poftesc ca și Tu, 'n inima lui să trăești!
Orădea-mare 24 iunie 1890.

Ioșif Roman.

Ș c i i t u ?

On revient toujours
à son premier amour.

Amice Vulcan,

La serbarea de un pătrar de secol a »Familiei« tale și la bucuria ce o simțești, că in acest jurnal ai putut revėrsá lumina și a promová cultura inimei între románi, — lasă-me să particip și eu, prin : a descoperi unele secrete familiare de interes public.

O fac acésta din pricina, că — încát șciú eu — numai femeile se fac cu deadinsul mai tinere, decât sânt, când e vorba de etate, ceea ce la ele este de escusat, dar cum vini tu, amice, să te faci mai tinér cu doi ani și jumėtate, decât ești in adevěr?

Elá deci, vin eu ca martor viețuitor, să arăt, că acésta slăbiciune o aflú și la tine, și afirm cu conșciință, că primul teu jurnal beletristic este mai bėtrán — prin urmare și tu — decât 25 ani.

Șciú tu, că inainte de a-ți intemeia »Familia« ai fost logodit peste un an întreg cu cea mai frumoșă

feciură din Budapesta, cu »Aurora Română« ? Nu știi — noi, câți eram atunci deodată la universitate toți șcim — că primul teu jurnal beletristic n'a fost »Familia«, ci »Aurora«, care cu doi ani și jumătate înainte de »Familia« apăruse în Budapesta sub redacțiunea nominală a fie-iertatului Ionichie Miculescu, paroc român acolo; dar fondator, redactor, colaborator, corector, ba câte-odată și expeditor al »Aurorei Române« tu ai fost, amice, și nimenea altul.

Modestia, ce totdeauna te-a caracterizat, nu te iertă pôte a da de minciună principiul juridic »pater est, quem nuptiae demonstrant« ? nu vrei pôte a recunoșce nici chiar după 27 ani, că tu ai fost adevăratul părinte al »Aurorei« ? Ecă! vin dar eu a mărturisi urbi et orbi, că tu ai fost tata »Aurorei«, tu i-ai dat acest nume, dela tine a isvorit viața ei, ér numele introdus în matricula botezaților, este și a fost fictiv!

Știi tu, cum o mică certy casnică, când ai reclamat numele legitim, te-a instrăinat de iubita ta »Aurora« ? știi tu, cum — de și ți-ai fost intemeiat »Familia« — o-ai iubit pe frumoasa »Aurora« chiar și atunci, când după tine o imbrătoșase cu ardore tinêrul Ion Iovița ? știi tu, că — bolnăvindu-se el — eu o luasem sub scutul aripelor mele?

Știi tu apoi: cum rivalisaram noi doi pe timpul acela, tu pentru binele și viitorul bogatei »Familie«, ér eu pentru numele cel bun eredit dela tine, al dragălașei »Aurore« ? Nu-ți mai aduci aminte: cum între noi a intrat o ură personală pentru reputațiunea »Aurorei« și a »Familiei« ? mai știi amice, cum noi doi, de dragostea lor deveniram rivali, jalusi și — aș puté dice — dușmani infricoșati, încat eram aproape să fim preteni buni numai prin — plumb ori fer?

A fost de mult acesta; dar bună luptă am luptat, căci ea a fost bărbătescă și onorifică.

Pe sêrmana »Aurora«, aproape după un an, am părăsit-o și eu, căci am aflat, că ea dorește a trăi tot numai în spiritul teu, și că în ascuns tot mai păstrează bune și sincere simțeminte pentru tine, adevăratul ei părinte; tu inse i-ai refuzat declarațiunile de iubire și alipire, căci tu aveai deja »Familia« ta cu nume forte cinstit și laudat, până când apoi frumoasa »Aurora«, condusă pe calea vieței prin alt tinêr român, — a încetat din viață!

Fie-i țerina ușoră și memoria pomenită în istoria literaturii beletristice române!

Dar »Familia« ta: ea trăește și astăzi, ca matronă, în bună sănătate, încuragiată de o mulțime de stimatori tineri și bătrâni, feciore și matrone, cari la nunta de argint te împodobesc pe tine, capul familiei, cu sinceră alipire, iubire și recunoștință.

Intre aceștia me afli și pe mine.

Lugoș, 8 iunie, 1890.

Mich. Beșan.

„Familia“

Obosită de-s cu traiul
Și cu lucrul nencetat;
Par că ved nainte-mi raiul
In »Familia« când cat.

In »Familia« plăcerea
Cea dintiie am aflat;
In »Familia« durerea
De multe ori o-am uitat.

»Familia« scump tesaur,
Tu o lume 'mpărătești;
In tine-aflăm comori de aur,
Pentru noi tu să trăești!

Să trăești în fericire,
Iubită de buni și rei;
Și spre-a nației 'nflorire
Să-ți indrepti toți pașii tei!

Regina Bunea.

... Unde-i unul nu-i putere
La nevoi și la durere;
Unde-s doi puterea crește
Și dușmanul nu sporește.

V. Alecsandri.

Doi factori însemnați au menirea a conlucra spre binele poporului. Ei sunt chemați să lucreze mână 'n mână pentru sôrtea acelora, cari le dau pânea de tôte zilele și din sinul căroră au eșit.

Unul e chemat să 'ncepă educațiunea și instruirea tinerimei, celalalt să o continue și perfecționeze.

Acesta éră o pot face numai în deplină armonie și frățescă conlucrare.

Ferice de poporul din acea comună, unde armoniează acești doi factori! Și érași. Nenorocit e poporul acela, unde aceștia lucrează 'n direcțiuni opuse, distrugând unul ce face altul, séu subminându-se unul pe altul.

Cine nu va șci, că acești doi factori sânt: învêțatorul și preotul?!

Cine nu șcie lucrurile mărețe, ce pot face aceștia în unire?!

Și cine nu șcie rolul important, ce trebuie să-l aibă ei în viitor?!

Și éraš: Cine nu șcie de câte rele nu e bantuit poporul, unde lipsește bunaințelegere dintre acești doi factori?!

E timpul suprem, ca acești doi factori, meniți a lumina și conduce poporul nostru — în cercuri restrinse și de aci 'n masse — să devină un suflet în doué corpuri. — Atunci... numai atunci s'aprinde adevêrata lumină a poporului!

Voila, luna lui maiu, 1890.

Georgie Dobrin,
diriginte școlar.

Veselia copilăriei, amorul tinereței, și tôte dulcile speranțe, din peptul patriei le-am nutrit.

Turda, 13 iunie, 1890.

Emilia Raț.

Pentru ce nu are capra pèr în genunchi?

— Din popor. —

Inainte de ce moșu Sân-Petru ar fi moștenit pământul, să-l întorcă la credință, dice, că pășună o turmă de oi, între care éră și o blăstemată de capră. Capra nesilnică și fără stare, — cum e și astăzi — adeseori incalcăia itele lui Sân-Petru și adeseori îl turvină, cât éră să se bage în păcate. — Calevale, că-i desveștia toți oltoănașii și-i lipsia de mu-

guri, dar apoi săriă gardurile și bătea tôte grădinele din sat, de eră să se facă de price cu întreg satul...

Intr'una din zile, când chiar se pogodiă cu un vecin pentru paguba, ce-i făcuse capra în varză, etă că vine un al doilea povățuind afurisita sculă de sforă. — Sân-Petru, turvinos cum eră, în lipsa altei unelte, apucă fluierul din șerpar, și-i frage una peste genunchi la îndrăcita de capră, de i-se și belesc genunchii. Pentru acēsta nu are capra pēr în genunchi. ... Duce, că de-aici ar fi remas și vorba dē blăstēm: »Fie-ți capul ca genunchii caprii.«

Betfia.

I. Kőváry.

Licuriciul.

— Localizare. —

Eră odată un tată tare »cu minte«, care voi să facă din copiii sei erăși omeni cu minte; dar în butul educațiunii ce le-o dădū, unul din copiii sei căpētă o inclinațiune puternică spre poesie. Și fiind că familia locuia la țeră, în lipsa altui public, el își cetia poesiiile sale, atât sōrelui de pe cer, cât și pitulicei din erbă; atât grațioselor domnișore albe ca crinul, cât și pārlitelor țerāncuțe. Copilul se indatinase, că cum gātă câte o poesioră, indată pornia prin sat și o cetia fiecărui om ce intēlnia, până chiar și pāzitorului-de-nōpte.

Mama se bucură de inclinațiunea fiului seu, ba chiar și tatăl seu suridea amicabil câte-odată, căci ori și cum, dar versurile lui erau frumoșele. În sat tinerul trecea de un poet mare. Musa lui provedea pe crisnic (fēt), cu felicitări de anul nou, și pe copiii de domn cu poesii gratulătore la zilele natale a aristocraților lor pārinți.

Căt ce mai crescū, el își intipui, că aievea are »vênă poetică.« De acea doriă tare, ca să lumineze și afară de satul seu, și cugetă, că n'ar strică decă astrologii literari vor fi avisați cu un strigăt puternic, că: o nouă constelațiune a apărut pe horizontul poesii! El nu se temea chiar de loc de Maiorescu, și cu atât mai puțin de Duică, căci tatăl seu eră bun cunoscut cu amēndoi, și îi spunea de multe ori, că domnii recensenti și critici, chiar așa de adese ori inchiid câte un ochiu din pretenie, precum își deschid din inimizitiă gura.

Prima incercare o făcū în tōtă liniștea, trimițând câteva poesii indreptate cătră sōre, lună și stele, isvōre și cataracte, dlui Vulcan spre a i le publică în foia dsale. Cu cutremur și cu un fel de sfielă așteptă respunsul care nu-i mai venia. — Dl Vulcan va avē multe afaceri — se mângăia el — sēu pōte are să se însōre; cel mai bun respuns va fi tipărirea poesiiilor mele.

— Oh, că nu mai soseșce și dumineca aceea! — esclamá el adeseori impacient. Dar în fine sosi și acēsta. Cu mânil tremurānde apucă »Familia« și curiositatea nu-i dede nici atāta timp, ca să taie foile, ci repede incepū a căutā prin jurnal. »Familia« apăruse atunci în 2 cōle. — De bună sēmă — raționă el — dl Vulcan a preferit a mai adauge la numărul acesta o jumătate de cōlă, decăt să-mi lase nepublicate poesiiile mele. Dar înzădar cercă el, rēsfoind foile »Familiei«, nu află nici un sōre lucind, nici un pēruiț de al seu murmurând.

— Ecă invidia! — își dise el — Vulcan voeșce să-mi omōre germenul gloriei mele, inse o plantă

tare creșce chiar și decă ai pune pe ea un bulgăr de pământ. În scurt după acēsta nereușire se hotărise să presinte lumii un volum de »poesii diverse«; dar durere! nici un librar nu voi să i le primescă în editură, din care causă nu-i mai remase altceva, decăt ca să-și tipărescă »copiile spiritului seu« pe propriile spese. Spre a-și duce în indeplinire planul acesta, nu-i sta în contra decăt numai o singură pedecă, îi lipsiau banii. Ce eră de făcut? trebui să se adreseze cătră »cu mintele« seu tată. Cercă dar, când ar fi timpul mai potrivit.

În o frumoșă sēră de vēră, tatăl seu ședea înaintea porții fumându-și țigara indalinată. Junele îi descoperi planul seu. Bētrānul rise, țicēndu-i: — Ești nebun!

— Dar tată, nu mi-ai țis dta adeseori, că am aplicare spre poesie?

— Nu tōte florile, fētul meu! aduc și rod, șcii ce țice Eminescu:

Multe flori sūnt, dar puține
Rod în lume o să pōrte;
Tōte bat la pōrta vieții;
Dar se scutur multe mōrte.

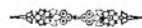
— Inse cu tōte acestea ele-s ca »flori« is plăcute.

— Se înțelege! ele-s speranța grădinarului. Remân inse pentru aceea tot »flori« și nu le putem cumpēră sub nume de »fructe.«

— Inse ... tot satul me recunōșce poet; poesiiile mele sūnt cāntate de domnișore pe pian.

— Fie! satul nostru nu-i lumea. — Priveșce licuriciul de colo din erbă. El fluceșce plăcut, desfățeză ochii. Grigi acum și urmēzā-mi! — și bētrānul se sculă și luând licuriciul îl duse în o chilie unde erau aprinse mai multe lumini. — Mai strātăce și acum? — întrebă bētrānul. — Cu ce-i el mai mult acum decăt o insectă nēgră și neinsemnată? Trage dar de aci invēțătura, fētul meu! că un licuriciu pōte să lumineze destul de bine în erbă; că el ar luci plăcut în o nōpte frumoșă de vēră în pērul unei țerāncuțe; ar fi inse cea mai mare prostie, decă o damă de curte ș-ar pune în pēr la un bal, în loc de brilante, un licuriciu; și āncă și mai mare prostie ar fi, când micul insect ș-ar intipui, că el innēcă cu strălucirea sa, lumina a o sută de făclii!

Aurel.

De ce e mândră romānca? Pentru originea ei. De ce e frumoșă? Pentru calitițile ei. Pentru ce e mulțămită? Pentru fidelitatea ei. De ce e fericită? Pentru că șcie iubi. De ce sperēzā în viitor? Pentru că are credință firmă în Dđeu și puterea sa.

Maria Silvia Danila.

Diaristica romānă este un arbore, din a cărui fructe poporul se nutreșce continuu și și doreșce a se nutri.

Nutremēntul bun conduce pe om la șciință, șciința la moral, őr moralul la fericirea completă a trupului și a sufletului.

Beinș, 3/15 maiu, 1890.

Petru Herțe.

Pré onorate dle redactor,

Retutindenea ni se presintă o luptă eternă și des-
perată pentru esistență; lupta, începutul căreia sînt
toddéuna visuri rosaline ori speranțe mărețe, dar finea
pré adeseori cădere și frângere tragică și duiosă.

Și ôre ce causéză acésta cădere continuă și ru-
sinosă?!

Condițiunea principală a luptei pentru esistență
este credința și prin ea constanța și statornicia, ér
devisa seclului presinte este »progresul.«

Progres in tôte, numai in credință nu.

Și ce-i progresul fără credință?!

Idol fals, care cu cea mai gróznică tirănie soro-
beșce sub rôtele sale pré fanaticii sei credincioși.
Credința din ȕi in ȕi slăbeșce și ômenii devin ne-
constanți, nesiguri, desperéză la cele mai mici lovi-
turi de sôrte.

Activitatea pré onoratului domn redactor, ce a
desvoltat-o in 25 ani in prețuita fôie »Familia« ni
este dovédă eclatantă, că numai omul cu credință
firmă pôte fi statornic, constant in luptă și pôte
ajunge la rezultat nobil și frumos.

Onóre și salutare deci pré onoratului domn re-
dactor!

Cu tótă stima

Arad, 21 maiu, 1890.

Aurelia Rubenescu.

Lugoș, in 24 maiu, 1890.

Stimate dle Vulcan,

Sîntem mai vechi decăt să nu ne bucurăm de
jubileul festiv al »Familiei«, care trăeșce acum 25
ani îmbărbătând și legănând literatura nósră in des-
voltare. »Familia« nu-i numai fôie literară — dēnsa
pentru noi românii din Ungaria — este un fapt de
istorie gloriósă, care intocmai va avé pagina ei, pre-
cum o posede »Grivița«, »Plevna« etc. pentru că și
ací niște dorobanți neluați in sémă ău dat rîvnă și
au inriurit adănc la desvoltarea nēmului, la care și
eu alergănd dela plug ca un curcan am colaborat
după posibilitățile mele.

Ve salut dle Iosif Vulcan și ve doresc să imb-
trăniți alb cărunt in meritele literaturii române!

Al dtale etc.

V. Grozescu.

Brăila 7/19 iunie 1890.

Dlui Iosif Vulcan in Oradea-mare.

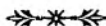
Profit de ocasiunea jubileului »Familiei« ce-l
serbați la 10/22 l. c.

Primiți, ve rog, din partea a 60 de Români co-
mercianți din Brăila felicitări!

Mulți ani inainte! Isbândă in sfânta muncă, ce
luptați!

Cu sufletal sîntem in mijlocul vostru la marea
serbătore!

Ioan I. Páltănea.

Beins, 22 iunie 1890.

Redactorelui jubilant tărie sufletescă și trupescă,
indestulire și fericire perfectă! Fôiei jubilante pros-
perare! Și ambilor mai un jubileu de 50 de ani!

Paul Pap.

Pré stimată d' amule redactor,

Ve gratulez la jubileul ajuns de 25 ani! ca pe
intemeetorul »Familiei« care in mare parte a dat nu
puțină creșcere și familiei mele deja mai așeșată.

Luptei ei, isbândă, — și trofeele de invingere
ăncă la multe jubileie!

Faxit Deus!

Iclodu-mare, 30 maiu, 1890.

devotatul

Ioan Papiriu Pop
protopop.

In numele corului vocal al plugarilor români
din Ciacova, comitatul Timiș, rugăm din inimă adăncă,
ca bunul Dumnezeu a Totputernicul, prin grația sa
divină, să provédă pe distinsul dn redactor cu per-
fectă sănătate, ca tot cu asemenea autoritate și pe
acelaș teren, să pôta ajunge și festivitatea jubileului
de aur de jumătate de secol cu glorie deplină!

Ion Uzon
dirig. corului.

N. Dimitrescu
membru.

Nic. Uzon
președ. comit. șc olar.

Berlin 24 iunie 1890.

Binevoiți a primi sincerele mele felicitări la fru-
mosul dvóstră jubileu.

Melchior Hârșu.

Presă despre numerul nostru jubilar.

»Tribuna« in nr. seu dela 13/25 iunie scrie
acestea:

»Numerul dela 10/22 iunie a. c. al »Familiei«
din Oradea-mare este număr jubilar la aniversarea a
XXV-a a existenței acestui organ. La acest număr
au colaborat peste treișeci din cele mai bune nume
din viața nóstră literară și culturală. Aflăm dintre ar-
chiereii nóștri pe PP. SS. LL. părintele Nicolae Po-
pea și dr. Victor Mihályi și Melchisedec, dintre poli-
ticiani pe domnii G. Bariș, A. Mocsonyi, V. Babeș;
dintre poeți dl Vasilie Alecsandri a trimis numai in-
șciințarea durerósă, că musa îi zace, precum și dēn-
sul zace bolnav de șapte luni, ér domnii A. Densu-
șanu, Th. Speranția, dna Matilda Poni, Andrei Băr-
seanu etc. au trimis versuri ocașionale și neocasio-
nale. Prosatorii sînt represintați prin cușetări și sen-
tențe de dnii G. Ionescu Gion, Ioan Slavici, Duiliu
Zamfirescu, I. T. Mera etc. Mai departe au trimis
contribuiri pentru acest număr festiv dnii Titu Ma-
iorescu, A. D. Xenopol, I. Sbierea, B. P. Hașdēu și
mulți alții, pe care nu-i mai amintim, ci recomandăm
tuturor Românilor să-l citescă, pentru că nu numai
este un eveniment important in viața nóstră cultu-
rală, ci totodată conține și o mulțime de idei vred-
nice de citit. A lucră douēșeci-și-cinci de ani in
impregiurările nóștre pe terenul literar și publicistic,
este fără indoiélă un mare merit. »Familia« și zelo-
sul ei redactor, dl Iosif Vulcan, au acest merit, care
se dovedeșce mai bine prin numele colaboratorilor
numērului seu jubilar. Îi felicităm și noi și le poftim
prosperare și succes și in viitor!

*

»Gazeta Transilvaniei« scrie in nr. seu dela 14/26
iunie:

»Cea mai vechiă revistă beletristică-literară »Fa-
milia din Oradea-mare și-a serbat jubileul de 25 ani
al existenței sale printr'un număr jubilar, care a apă-
rut la 10/22 iunie. Bogat și variat in cuprinsul seu,

*

numărul jubilar al »Familiei« cuprinde: articuli, sentințe, poezii, cugetări, la care au colaborat peste 30 de scriitori de-ai noștri de dincolo și de dincóce de Carpați, printre cari vedem pe P. S. Sa dr. Victor Mihályi apiscopul Lugosului și pe P. S. Sa Nicolae Popea episcopul Caransebeșului, pe episcopul Melchisedec din Roman (Moldova) apoi pe dnii: G. Bariț, A. Mocsonyi, V. Babeș ș. a. Dl V. Alecsandri își exprimă părerea de reu, că din cauză, că zace de 7 luni, și lira îi zace și prin urmare »nu i-a fost cu putință a răspunde precum ar fi dorit la indemnul ce i-a dat pentru jubileul »Familiei«; apoi vedem poezii scrise de dnii: Ar. Densușanu, B. P. Hașdău, dna M. Poni, dnii: Th. D. Speranția, Iuliu I. Roșca, A. Barseanu, V. B. Munteneșcu, V. Bumbac, ș. a. Mai departe vedem pe dnii A. D. Xenopol, Titu Maiorescu, G. Ionescu Gion, I. Slavici, D. Zamfirescu, I. Sbera, dna Constanția de Dunca-Schiau, I. C. Panțu, D. Stăncescu ș. a. cari au scris sentințe, cugetări etc. La sfârșitul acestui interesant număr dl Iosif Vulcan, neobositul redactor al »Familiei«, mulțamește tuturor colaboratorilor sei, domnilor cari i-au făcut această rară bucurie și publicului care n'a lăsat să cadă această întreprindere. »Sus stégul! sfêrșește dl Vulcan, — Din parte-ne recomandăm tuturor Românilor acest număr jubilar al celei mai vechi reviste literare românești, sub aripile căreia multe talente s'au dezvoltat, mai ales aici la noi în Ardeal și țera unгурescă.

*

Dintre diarele maghiare: »Fővárosi Lapok« din Budapesta ne salută în termeni foarte afabili; asemenea și diarele oradane: »Szabadság« și »Nagyvárad.«

Venătore de antilope.

— Veđi ilustrațiunea din nr. acesta. —

Antilopa aparține soiului de căprioare, dar e mult mai mare și mai tare decât căprioara, cornele-i sunt mai lungi. Ea nu se pre află pe piscurile munților, ci mai mult pe șes și 'n păduri. Carnea-i are un gust plăcut, de aceea nu numai ómenii, ci și fierele carnivore țin venători asupra ei.

Popórele selbatice, cari încă nu cunosc pușca, mai cu semă cu pisica-onca prind antilopele; aceste pisici sunt un soi de leopardi, se pot imblândi ușor și atunci se pot întrebuința la venătore ca și câinii.

O astfel de venătore se reprezintă prin ilustrațiunea din nr. acesta.

I. H.

Literatură și arte.

Din Istoria Românilor în Dacia traiană de A. D. Xenopol a apărut volumul III, cuprinđend espunerea destinelor poporului român dela mórtea lui Petru Rareș până la Mateiu Basarab și Vasile Lupu 1546—1633. Volumul numeră 680 de pagini mari în 8°, cuprinđend și doue planuri de bătălii ale lui Mihai Vitezul, a căruia istorie sirgură ocupă aproape jumătate din volum. Afară de figura eroului muntean volumul mai conține și altele decât nu tot atât de mărețe, de sigur nu mai puțin interesante, precum Petru Cercel, Iacob Eraclide Despotul, Alesandru Lăpușeanu, Ioan Vodă cel Cumplit. Un capitol din istoria lui Mihai Vitezul conține o privire retrospectivă a istoriei Românilor din Basarabia dela emigrarea lor din Făgăraș și Maramureș cătră Muntenia și Moldova până la revoluția încercată de când cu trecerea lui Mihai în Ardeal. Un capitol intins este

consacrat părții culturale și desvoltării instituțiilor, punénd mai ales la lumină schimbarea caracterului boerimei române din ómeni de óste în dregători și aceea a țeranilor din răzăși în șarbi cu tóte necalculabilele lor urmări asupra desvoltării poporului român.

Sorierile lui Creangă. Volumul înteu din operele lui Creangă, »Poveștile« conține 20 cóle de tipar. Mai este a se tipări prefața de dl A. D. Xenopol, unde se va arată istoricul și importanța acestei edituri, cum și biografia lui Creangă de dl Grig. I. Alecsandrescu: Volumul al doilea conținénd: Amintirile, Anecdotele, Fragmente literare, Poezii populare și Gândiri rezlețe se va pune sub presă după vacanție. În fruntea volumului va fi un studiu de dl Eduard Gruber.

Luminatorul apellază la public, ca în viitor să-l spriginescă cu mai mare căldură, căci cu 38 abonați cari au plătit și cu 75 cari sunt »a conto« nu póte intră în semestrul al doile. Decă până la 1 iulie nu se vor adună 400—450 de abonați, fóia se va sistá, ori se va predá altora cari s'o conducă mai departe, dar tot cu programul de pân' acuma.

O indreptare. În nr. trecut (23) al foii nóstre la pagina 272, colóna a doua, șirul al patrule din jos, în loc de »admiratiune« să se citescă »admonițiune,

Picături de Maria-Zell pentru stomac,

foarte folositoare în tóte bólele de stomac.

Vindecă: lipsa de apetit, slăbiciunea stomacului, respirațiunea mirositoare, paliditatea, rigăelile, colica, cajarul de stomac, acréla 'n gât, gălbinarea, gréta, vêrsarea, durerile de cap (decă provin din stomac), agărçiuirele de stomac, incuetura, ingreunarea stomacului, hemo-roidelle etc. Prețul unei sticle, cu Marca de invențiune, instrucțiune pentru întrebuințare 40 cr.; duplá 70 cr. Expedițiunea centrală prin farmacistul Carl Brady, în Kremsier (Moravia.)

Avertisment! Veritabilele picături de Maria-Zell pentru stomac se falsifică și se imităză mult. Semnul veritabilității este, că fiecare sticlută trebuie să fie împachetată în hârtie roșie, provédută cu marca de sus și să aibă regulile de întrebuințare, mai observându-se, că este tipărită în impriméria lui H. Gusek în Kremsier.

Hapuri purgative de Maria-Zell.

Aceste hapuri (pilule) care de mulți ani se întrebuințéză cu cel mai bun succes contra lipsei de scaun și la incuieri, se falsifică mult. Cumpărătorul să fie atent la marca de mai sus, cum și la subscrierea farmacistului C. Brady, Kremsier Prețul unei cutii 20 cr., 6 cutii 1 fl. Decă bani se trimít înainte, se espedéză franco: 1 sul cu 6 cutii 1 fl. 20 cr., 2 suluri 2 fl. 20 cr.

Picăturile de Maria-Zell pentru stomac și hapurile purgative de Maria-Zell nu sânt niște lécúri secrete. Descrierea se află în regulile de întrebuințare care se alătură la fiecare sticlă și cutie.

Picăturile de Maria-Zell pentru stomac și hapurile purgative de Maria-Zell se află de vênđare: în Oradea-mare la farmaciștii: E. Ember, Lud. Molnár, George Nyiry, Carol Bleyer, Ales. Heringh și la misericordiani; în Berettyó-Ujfalu la farm. Geza Tamásy, în Kis-Marja la farm. Fr. Gallasy; în Komádi la farm. G. Scholtz; în Salonta la farm. L. Kovács și Fr. Po-dráczky; în B. Diosig la I. Vaday. 36—44

Călindarul săptămânei.

Diua sept.	Călindarul vechiu	Caliđ. nou	Sórele
Dumineca a 3 d.	Rusali Ev. dela Matei c. 4 gl. 1, a inv. 2.		res. ap.
Duminecă	17 Mart. Emanuil	29 Petrusi Pav.	4 27 1
Luni	18 Mart. Leontie	30 Teodosiu	4 27 8
Martți	19 Ap. Iuda frat. Dlui	1 Iuliu Teobald	4 28 1
Mercuri	20 Prof. Metodí	2 Cerc. Mariei	4 25 3
Joi	21 Mart. Iulian	3 Corneliu	4 25 0
Vineri	22 Mart. Eusebiu	4 Udalicu	4 8 9
Sămbătă	23 Mart. Agripina	5 Siarlota	4 9 2

Proprietar, redactor respunđător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Húgel în Oradea-mare.